

тривалої роботи рекомендуємо використовувати ліхтарі, а не свічки, проте в разі необхідності вищої точності короткочасної роботи за умов низького освітлення, варто надати перевагу освітленню свічкою. В умовах низької інтенсивності освітлення рекомендуємо робити часті перерви у роботі з текстами, позаяк швидко формується втома та зменшується відстань від очей до об'єкта інформації, що спричинює м'язову втому та порушення постави. За освітлення ліхтарем чи свічкою пропонуємо відводити додатковий час для виконання завдань з візуальним компонентом, оскільки зорова працездатність в цих умовах знижена.

Список використаних джерел

1. Гнатюк Л. Р. Кучеренко Ю. Е. Особливості освітлення загальноосвітніх шкіл. *Проблеми розвитку міського середовища*. Вип. 1 (13). 2015. С. 103–111.
2. Bourdon Test. Interactive Portal-Book of Self-Development Methods. https://metodorf.com/tests/bourdon_test.php.
3. Bulmaga M., Luciana C., Ungureanu L., Cazangiu D. Analysis of Visual Acuity According to the Intensity of Artificial Light. *Mechanics and Materials*. Vol. 555 (2014) pp 731-736. 10.4028/www.scientific.net/AMM.555.731
4. Hamilton D. Effect of Decreased Lighting on Visual Acuity in Normal Subjects. *Investigative Ophthalmology & Visual Science*. 2013. Vol. 54. P. 2752. URL: <https://bit.ly/419pYnq>.

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВІ ОСОБЛИВОСТІ ДИТЯЧОЇ ІСТОРИЧНОЇ ПРОЗИ

Красуля І., Коренєва Д.

Сучасна українська проза на історичну тематику пройшла тривалий процес формування і становлення. І роман, і повість, як самостійні жанри літератури мають специфічні особливості, які відрізняють їх один від одного. Повість досить часто визначається як «серединний» епічний жанр, який займає проміжне місце між оповіданням та романом [2, с. 269]. Роман же – великий прозовий твір, у якому широко охоплено життя персонажа і який порушує велике коло проблем [3, с. 592]. Попри відмінності цих жанрів вважаємо, що історичні повісті і романи мають схожі принципи побудови та подачі історичного фактажу.

В основі сюжету прози на історичну тематику лежить історичний конфлікт, на тлі якого відбуваються події з життя персонажів твору, зображене у ній базується не на власному життєвому досвіді автора, а на документах та збережених матеріалах конкретних історичних епох.

Прозові твори на історичну прозу, призначені для дітей будуть відрізнятися від «дорослої» історичної прози за такими ознаками: простота подачі історичного матеріалу; своєрідна мова художнього твору; звернення до динамічних періодів історії; як-от епохи Київської Русі та козацтва; особливий тип літературного персонажа; бінарність образної системи твору; опис елементів побуту, традицій.

Згідно з класифікацією С. Андрусів [1] тетралогія «Джури» В. Рутківського належить до історико-художніх творів, отже художня авторська версія історичних подій переважає над історичним фактом. З огляду на це, у романах тетралогії більшість персонажів – вигадані, а реальні історичні особи не грають важливої ролі у розгортанні сюжету. Це зумовлене також тим, що автор досліджуваних романів для відображення власної художньої рецепції обрав період зародження козацтва, час, про який збереглося мало історичних документів.

Повість М. Пригари «Михайлик – джура козацький» відносимо до художньо-історичної прози, в основі якої більше місця документу, ніж у історико-художніх. Тому у цій повісті історичні особи є важливими персонажами, взаємовідносини і поведінка яких і формують сюжет твору.

Як було зазначено вище, для дитячої історичної прози характерним є особливий тип літературного героя, тобто персонажі є утіленням якоїсь ідеї і при цьому виступають прикладом для наслідування. Не виключеними є і проаналізовані нами художні образи.

Хронотоп романів «Джури козака Швайки», «Джури-характерники», «Джури і підводний човен», «Джури і Кудлатик» уміщує у собі декілька художніх топосів (площина «чужого степу», «рідного дому», «козацьких плавнів» та паралельні світи Лемзя, Язмел, Меляз та інші подібні планети). Художній час охоплює первісні часи, добу становлення козацтва і сучасність. Для повісті «Михайлик – джура козацький» навпаки характерний більш лінійний хронотоп з украленням ретроспекцій. Вважаємо, що хронотопічними маркерами у творі можуть також виступати і описи звичаїв і традицій, які у творах В. Рутківського лише установлювались, а у повісті М. Пригари вже є органічною частиною життя персонажів.

Отже, дитяча історична проза відмінна від історичних художніх творів, розрахованих на дорослого читача. Зокрема у таких творах персонажі утілюють у собі важливе повчання, та є бінарними, сюжет

охоплює динамічні періоди історії, спрощена, підлаштована під сприйняття дитиною подача історичного матеріалу та хронотопу, своєрідна мова, не обтяжена термінами та складними для сприймання словами.

Список використаних джерел

1. Андрусів С. Мости між часами (Про типологію історичної прози). *Українська мова і література в школі*. № 8. С. 14-20.
2. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: підручник / за наук. ред. О.Галича. К.: Либідь, 2006. 448 с.
3. Літературознавчий словник-довідник / Р. Гром'як, Ю. Ковалів та ін. К.: ВЦ «Академія», 1997. 752 с.

ВПЛИВ РЕКУЛЬТИВАНТУ КОМПОЗИЦІЙНОГО TREVITAN® НА ПОСІВНІ ЯКОСТІ НАСІННЯ ТА РОСТОВІ ПРОЦЕСИ ПРОРОСТКІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ

Кузь С.В., Дзендель А.Ю., Пида С.В.

Важливим завданням аграрного сектору сільського господарства в умовах сьогодення є стабільне нарощування обсягів виробництва високоякісного продовольчого зерна для повного забезпечення потреб державних ресурсів та харчової промисловості. Пшениця м'яка (*Triticum aestivum* L.) озима є основною та найбільш врожайною продовольчою зерновою культурою України, посівні площі якої щорічно становлять понад 6 млн га, середня урожайність культури – 38 ц/га. В останні роки в нашій державі збирають стабільно 24-26 млн т пшениці. За виробництвом зерна зазначеної вище культури Україна входить у десятку основних країн-виробників і займає шосте місце за його продажами на світовому ринку [4].

Збільшення зернової продуктивності пшениці в сучасних умовах є актуальною проблемою, яка спричинена низкою чинників. За прогнозами ООН до 2050 р. чисельність населення на планеті Земля збільшиться до 9 млрд. Така кількість людства потребує збільшення виробництва продовольчого зерна пшениці приблизно на 40 %, порівняно з теперішніми обсягами, оскільки попит на основні продукти харчування вже сьогодні випереджає зростання врожайності культури [5]. Вагомим чинником збільшення продуктивності агроecosystem, потенціал яких нині повністю не використовується, є застосування екологічно безпечних комплексних препаратів органічного походження [3]. Зазначені